

Stortingets finanskomite

Oslo, 21. mai 2024

NITOs innspill i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett 2024

Generelt

For NITO og våre medlemmer er det viktig at det føres en ansvarlig politikk som sikrer energiproduksjon og -forsyning, styrker norske virksomheters konkurransekraft og fortsatt høy sysselsetting. Det forutsetter en politikk for lav inflasjon, stabil kronekurs, forutsigbar rente og et konkurransedyktig skatteregime for næringslivet.

Finansdepartementet

Det er positivt at regjeringen i forbindelse med framleggelsen av revidert nasjonalbudsjett lover å fjerne den midlertidige forhøyde arbeidsgiveravgiften for inntekter over 850 000 fra 1. januar 2025. Vi vil likevel understreke at vi skulle ønske at den ble fjernet allerede i forbindelse med dette budsjettframlegget. Det ville spart mange arbeidsgivere for økte utgifter, som i mange tilfeller skyves over på deres kunder og svekker norske kunnskapsbedrifters internasjonale konkurransekraft.

Kunnskapsdepartementet

Studieplasser

NITO er skuffet over at regjeringen ikke satser på flere IKT-studieplasser. Det er over dobbelt så mange primærsøkere til studier innen informasjonsteknologi og datateknologi enn det er studieplasser. Styrking av IKT-kompetanse er helt avgjørende for å realisere mulighetene som ligger i viktige satsinger på datadrevet økonomi og grønn omstilling. Norsk arbeidsliv har behov for minst 40.000 flere arbeidstakere med IKT-utdanning fram mot 2030¹. NITO ber komiteen om å bevilge midler slik at det kan etableres flere IKT-studieplasser i høyere utdanning med oppstart til høsten, og med en opptrapping til om lag 1700 nye studieplasser i budsjettet for 2025.

Oppfølging av tiltak i *Meld. St. 19 (2023–2024) Profesjonsnære utdanninger over heile landet*

I forbindelse med profesjonsmeldingen går regjeringen inn for en satsning på kapasitet, kvalitet, profesjonsnærhet og mangfold i ingeniørutdanning, lærerutdanning og helse- og sosialfagutdanninger. Vi ser behov for en større oppfølging av tiltakene i meldingen enn det som kan ventes for 8,5 mill. kroner.

NITO er glad for at regjeringen foreslår å bevilge 1,5 mill. kroner i 2024 for å utrede små og sårbare fagfelt innen helsefag. NITO har sammen med helseforetakene i flere høringer varslet at dimensjonering av utdanningene av bioingeniører, radiografer, ortopediingeniører og medisinsk tekniske ingeniører er for lav. NITO har ved flere anledninger løftet fram behovet for grunnfinansiering av bioingeniørutdanningen ved Høgskolen på Innlandet. Dette er fortsatt ikke på plass, og tilbudet står i fare for å legges ned. NITO ber derfor komiteen om å bevilge midler til 30

¹ <https://www.nito.no/politikk/undersokelser/norges-behov-for-ikt-kompetanse-i-dag-og-framover/>

studieplasser for bioingeniører ved Høgskolen i Innlandet fra høsten 2024, med en fullfinansiering i statsbudsjettet for 2025.

Praksisplasser er en flaskehals for mange av profesjonsutdanningene, og det er derfor positivt at regjeringen ønsker å sette av 1,5 mill. kroner i 2024 for å utrede finansieringen av praksis i profesjonsutdanningene.

Oppfølging av tiltak i *Meld. St. 20 (2023-2024) Opptak til høgare utdanning*

Regjeringen varslet i opptaksmeldingen og i profesjonsmeldingen at den vil sette i gang en bred utredning av virkemidler for rekruttering til teknologi- og realfag. Det haster å få på plass en gjennomgående teknologi- og realfagssatsning for å møte etterspørselen i arbeidsmarkedet. NITO savner en oppfølging av dette tiltaket i budsjettforslaget og ber komiteen følge dette opp.

Energidepartementet

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat – krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser

Så godt som alle norske kommuner har behov for å oppgradere og forbedre det kommunale systemet knyttet til klimatilpasning og styrke beredskapen for å hindre store skader som følge av naturkatastrofer. Det er svært kostbart å ikke sette inn forebyggende tiltak, derfor bør Stortinget bistå kommune-Norge med et langt større beløp enn de 150 millionene det legges opp til i revidert budsjett. Mange kommuner har et stort etterslep på tiltak som kan avbøte og hindre flom, tørke og skred. Slike tiltak er kostnadskrevenende, og iverksetting av forebyggende tiltak forutsetter statlig medfinansiering. Mange kommuner sitter allerede med store ødeleggelser og kostnader som følge av ekstremværet "Hans". Det har medført et stort behov for hastetiltak.

I tillegg til å unngå ulike typer materielle skader handler det om beredskap for å beskytte blant annet drikkevann og infrastruktur. Så godt som alle norske kommuner har behov for å oppgradere og forbedre det kommunale drikkevannssystemet og styrke beredskapen. I tillegg til å hjelpe kommunene med opprydning etter «Hans», er det behov for å øke NVEs kapasitet til å bistå kommunene med forebygging og sikring slik at vi unngår så store skader som vi har sett når naturkatastrofer rammer oss. Samlet bør dette arbeidet styrkes med ytterligere 150 millioner utover Regjeringens forslag.

Andre saker/oppfølging av anmodningsvedtak

Fornybar energi:

Solkraft

NITO er glad for at det kommer en tiltaksplan for økt solkraft. Det er stort behov for snarlige tiltak som kan bidra til å øke andelen fornybar energi. Virkemidler som fremmer utbygging av solkraft vil bidra til mer kraftproduksjon og økt lokal strømproduksjon. NITO mener tiltakene må komme raskt og iverksettes i løpet av kort tid slik at målet om 8 TWh som Stortinget har bedt om kan nås. En rask utbygging av solkraft vil bidra til at det er tilgjengelig kraft som kan gi forutsigbarhet for etablering av ny grønn industri og arbeidsplasser. NITO ber om at arbeidet med tiltaksplanen prioriteres høyt og at det settes inn virkemidler som muliggjør en effektiv iverksettelse slik at andelen solkraft økes betydelig de nærmeste årene.

Havvind

NITO er skuffet over at Regjeringen ikke kommer med konkrete tiltak for elektrifisering av sokkelen. Å elektrifisere norske offshore-installasjoner ved hjelp av havvind vil kutte klimagassutslippene og gi kraftproduksjon som olje- og gassnæringen har til eget forbruk. I tillegg vil det være med på å fremme verdifull teknologiutvikling, grønn industrisatsing og nye arbeidsplasser. NITO mener elektrifisering av sokkelen må prioriteres og ber om at det settes inn snarlige tiltak som legger til rette for en slik satsing.

Riksveier

I tråd med forslaget til ny nasjonal transportplan foreslås det å øke drift og vedlikehold på riksveger med 640 millioner kroner i revidert nasjonalbudsjett. Dette er en dreining NITO ser på som positiv.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Egil Thompson
Generalsekretær